

Lenus Hamster, Nieuwolda: Alles draait om communicatie

Lenus Hamster runt in maatschap met zoon Kees 170 hectare akkerbouw in het Groningse Nieuwolda.

Lenus is één van de vier boeren in Nederland die uitgebreid ervaring opdoet met gewassensoren.

Ook op andere communicatie-fronten is Hamster op z'n zachtst gezegd een opmerkelijke boer.

▲ Lenus Hamster (68) in de positie zoals vrouw en zoon, vrienden, burens en familie hem vooral kennen: met een mobieltje aan het oor.

Lenus had al gezegd dat z'n bedrijf via het navigatiesysteem lastig te vinden is. Hij loodst me via de mobiele telefoon door het Groninger landschap ten noorden van Winschoten. Dat mobieltje blijkt een prominente rol te spelen in het leven van Hamster. Hij heeft er twee en zit daar een fors deel van de dag mee aan zijn oor. Hamster wil graag veel weten en graag vooruit. Daarvoor belt hij stad en land af. Hij heeft niet het idee dat hij als 68-jarige het vergaren van kennis over moderne techniek aan de jeugd over moet laten. Dus moet Kees Kasper, kenner van Farmworks, hem toch proberen uit te leggen hoe het kan dat de computer stukjes data van de stikstofsensoren niet uit kan lezen. Komt dat soms doordat de gps-ontvanger op het dak van de trekker zit en de sensoren op de spuitboom? Spelen die 5 meter daartussen een rol? Moet die afstand ingevoerd worden in het programma? Kasper belooft terug te bellen. Hamster belt vervolgens met de Wageningse hightech-expert Daan Goense om de kwestie met de ontbrekende data voor te leggen. Is het een tekortkoming in de invoer van de gegevens of een gebrek in de software? Goense zegt dit inmiddels ook te hebben geconstateerd, belooft er in te duiken en terug te bellen.

Stikstofsensoren

Hamster beschouwt Goense als een van de weinige Nederlanders die weten waarover ze praten als het gaat om elektronica in de akkerbouw, dus ook wat betreft stikstofsensoren. Hamster kan zich goed vinden in het verhaal over die materie in het aprilnummer van LandbouwMechanisatie. Hij onderkent dat er de nodige kanttekeningen bij deze techniek te maken zijn. Dat heeft hij als een van de 'proefboeren' ondertussen wel ervaren. Hij spreekt net zoals Detmer Wage uit

Wedde (die in het aprilnummer aan het woord komt) liever over gewas- dan over stikstofsensoren. Maar om nu te zeggen dat je als akkerbouwer weinig met de meetgegevens kunt en vooral op boerenverstand moet vertrouwen, dat gaat hem te ver. "Je moet zelf bepalen wat je belangrijk vindt en wat niet. Maar het feit dat je die gegevens hebt, houdt in dat je andere of betere beslissingen kunt nemen dan een collega die ze niet heeft. Ik zie het verzamelen van informatie als een voortdurend leerproces. Sensoren zijn een stap daarin. Geen wondermiddel, maar dat hoeft ook niet", aldus Hamster, die vervolgens belt met Lasse Doornbos van Homburg. Weet hij misschien antwoord op die kwestie van die ontbrekende informatie?

Geestelijke (on)rust

Hamster ziet in dat veel akkerbouwers liever geen gegevens hebben, dan gegevens waarvan ze niet weten hoe ze die moeten interpreteren. Hij doelt op het feit dat een laag stikstofgehalte in het gewas niet hoeft te betekenen dat je meer stikstof moet strooien. Die lage concentratie kan ook een gevolg zijn van een storende laag in de bodem, van een ziekte in het gewas, van vochttekort en/of van de weersomstandigheden. Toch is de houding 'wat niet weet, wat niet deert' volgens Lenus niet de manier om verder te komen. "Je moet selectief met de vergaarde meetgegevens omgaan en ze zien als een hulpmiddel. Als de sensoren ondanks een extra stikstofgift op bepaalde plekken toch weer een N-tekort in planten signaleren, dan is er iets anders aan de hand. Je kunt dan op die plekken bijvoorbeeld een aanvullend

► Hamster bij een vochtsensor in de tarwe. Op de achtergrond de boerderij vanwaaruit Lenus en zoon Kees 170 hectare akkerbouw bewerken.

bodemonderzoek (laten) doen. Je komt dan verder." Dat het vertalen van gewasgegevens naar een stikstofgift in dezelfde werkgang nog de nodige hindernissen kent, is voor Hamster geen reden om de metingen dan maar achterwege te laten. "De gewone centrifugaal-kunstmeststrooier met een grote werkbreedte botst met het principe van plaatsspecifiek werken. Dat kan eigenlijk alleen met een pneumatische strooier of met de spuitmachine. Maar als je meeloopt in het proces, doe je ervaring op en heb je een voor-sprong op boeren die afwachten. Je neemt dus eerder beslissingen en meestal betere. Dat het oog en de kennis van de boer daar-onder liggen als basis, dat zal ook in de toekomst zo blijven."

De boer als mens

Hamster is van de tiende van de tiende van 1941. Hij deed de 3-jarige HBS en ging vervolgens naar de middelbare landbouwschool in de stad Groningen. Daarna ging hij aan het

werk op het ouderlijk akkerbouwbedrijf in Warffum. In 1966 trouwde hij en verhuisde van het Hogeland naar Nieuwolda, ten noorden van Winschoten. Het bedrijf dat Lenus en zoon Kees daar nu 'beboeren' kent 170 hectare in eigendom. Het bouwplan omvat naast veel granen onder andere suikerbieten, koolzaad, graszaad en nog een paar hectare karwij. Kees (40) is vooral 'praktisch' boer en houdt zich bezig met de dagelijkse gang van zaken. Lenus houdt zich vooral bezig met de 'regelzaken' en met dingen die hij leuk vindt, waaronder de toekomstgerichte landbouw. Op het bedrijf loopt al een langjarige proef met vochtsensoren, die hun gegevens draadloos naar de woonkamer zenden. Ze leiden via een project binnen Lofar tot een bemestingsadvies, maar kunnen ook helpen bij het bepalen van het optimale tijdstip voor een berekening. Hamster is van mening dat akkerbouwers over het algemeen te volgzzaam zijn en zelf te weinig initiatieven ontwikkelen. Mede daarom denkt hij dat de

Bedrijfsgegevens

Bedrijfsoppervlakte	170 ha
- waarvan in eigendom	170 ha
Wintertarwe	120 ha
Suikerbieten	15 ha
Koolzaad	15 ha
Graszaad	15 ha
Zomergerst	5 ha
Aantal fte's	1,5
Eigen mechanisatie; suikerbietenooft in loonwerk	

kennis over de landbouwmechanisatie steeds meer uit Nederland verdwijnt. "Ik snap niet dat mensen als Daan Goense niet meer ruimte en meer budget krijgen. Van de voorlopersrol die we in Nederland ooit hadden, is nagenoeg niets meer over."

